T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
2025-2026 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI
II. DÖNEM II. YAZILI SINAVI (ÜLKE GENELİ ORTAK)

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
9. SINIF

SABAH OTURUMU

Aldığı Puan

Adı ve Soyadı : .....
Sınıfı / Şubesi : .....
Öğrenci Numarası : .....

ÖĞRENCİLERİN DİKKATİNE!

1. Bu soru kitapçığında 7 soru bulunmaktadır ve sınav süresi 40 dakikadır.
2. Cevaplarınızı, soruların altında boş bırakılan yerlere yazınız.
3. Sınav 100 tam puan üzerinden değerlendirilecektir. 1, 2, 4 ve 6. sorular 12 puan; 3 ve 5. sorular 14 puan; 7. soru 24 puan değerindedir.

1.

- Takımı nasıl oynarsa oynasın İlker, takımına asla toz kondurmuyordu.
- İstifa dilekçesini müdürün masasına koyduğu an ok yaydan çıkmıştı.

Bu cümlelerdeki altı çizili deyimlerin cümleye kattığı anlamı yazınız. Bu deyimleri cümlelerdeki anlamına uygun olacak biçimde birer cümlede kullanınız. (12 puan)

Toz kondurmamak: .....
Cümle: .....
Ok yaydan çıkmak: .....
Cümle: .....

Cevap:
Toz kondurmamak: “Bir şeyde herhangi bir kusurun varlığını kabul etmemek, bir şeyi kusursuz göstermek.” anlamına gelen ifadeler. (4 puan)
Cümle: Oğlunun aldığı yanlış kararlara ses çıkarmıyor, ona toz kondurmuyordu. (2 puan)
Ok yaydan çıkmak: “Geri dönülemeyecek bir iş yapmak.” anlamına gelen ifadeler. (4 puan)
Cümle: Ok yaydan çıktı bir kere, bu işi sonuna kadar sürdüreceğiz. (2 puan)

2. Gelecek haftasonu iş yerindeki arkadaşlarla Mavi göl kıyısında piknik yapacağız. Pikniğe yirmibeş kişi davet edildi. Hazırlıklar 12 Haziran’da tamamlandı. Personel Müdürü Ayşe hanım da bu etkinliğe katılacağını bildirdi.

Bu metindeki yazım yanlışlarını bularak doğrusunu yazınız. (12 puan)

Cevap:
haftasonu ➔ doğrusu “hafta sonu” (3 puan)
göl ➔ doğrusu “Göl” (3 puan)
yirmibeş ➔ doğrusu “yirmi beş” (3 puan)
hanım ➔ doğrusu “Hanım” (3 puan)

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 9. SINIF

3. İnsan karakterine dair en büyük yanılgımız, şartlar gereği ortaya çıkan güzel ve iyi karakteri gerçek bir erdem sanmaktır. Bir kişinin kötülük yapma olanağının olmaması onu iyi bir insan kılmaz. Bu durum yasaların ve denetimin getirdiği bir zorunluluğun sonucudur. Yasaların ve denetimin bittiği, kişinin "İstediğim her şeyi yapabilirim." dediği o kritik anda tüm duygular serbest kalır ve asıl kişilik ortaya çıkar. İşte bu noktada kötülük yapma olanağı varken bunu reddedip adaleti tercih eden insan gerçekten iyi bir insandır. Sonuç olarak asıl erdem, elinizde tüm kapıları açacak bir anahtar varken kötülük kapısının eşiğinde durabilmektir.

Bu metindeki "elinizde tüm kapıları açacak bir anahtar varken kötülük kapısının eşiğinde durabilmektir." **cümlesinde geçen** "anahtar" **ve** "eşikte durabilmek" **kavramları neyi temsil etmektedir? Metnin ana düşüncesi çerçevesinde açıklayınız. (14 puan)**

Cevap:
Anahtar: "Bireyin elde ettiği sınırsız güç/Bireyin her şeyi yapabilme imkânını temsil eder." anlamına gelen ifadeler. (7 puan)
Eşikte durabilmek: "İnsanın kendisini kontrol edebilme gücü / İrade gücü / İradeli olmayı temsil eder." anlamına gelen ifadeler. (7 puan)

4. Düşünme mevsimi inleten hangi
Elemdir mest etsin ruhumu yeter
Esen rüzgârların durgun ahengi

Yan yana sessizce mevsimle keder
Hicrana aldanmış kalbimde gezsin
Esen rüzgârlara sen neşeni ver

Bu şiirin yapı unsurlarını (ölçü, nazım birimi, redif/kafiye türü, kafiye düzeni) belirleyerek yazınız. (12 puan)

Cevap:
Ölçü: 11'li hece ölçüsü (2 puan)
Nazım birimi: Üçlük/Bent (2 puan)
Redif/kafiye türü: 1. üçlükteki "hangi, ahengi" sözcüklerindeki "-ngi" sesleri zengin kafiyedir. (3 puan)
1. ve 2. üçlükteki "yeter, keder, ver" sözcüklerindeki "-er" sesleri tam kafiyedir. (3 puan)
Kafiye düzeni: "a-b-a / b-c-b" (2 puan)

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 9. SINIF

5. Genç ressam, sergisinin açılışında tablolarının önünde duran kalabalığı sessizce izliyordu. Bir ziyaretçi, resimdeki figürlerin hayattaki yalnızlığını çağrıştırdığını; bir diğeri, renklerin arasındaki zıtlığın kendisine çocukluğundaki mutlu bayram sabahlarını hatırlattığını söylüyordu. Ressam o an, tablonun artık kendisine ait olmadığını anladı. Çünkü o, bu resmi bir bahar günü, içinde uyanan coşkuyu yansıtmak amacıyla çizmişti.

Bu parçaya göre ressamın "tablonun artık kendisine ait olmadığını" **düşünmesinin temel sebebi nedir? Yazınız. (14 puan)**

Cevap:
"Resme bakan kişilerin kendi yaşamlarından ve duygularından hareketle resme yeni bir anlam yüklemesi." anlamına gelen ifadeler. (14 puan)

6. Mardin'in o daracık, güneş görmeyen "abbara"larından geçerken otuz yıl önce babamın elini tutarak bu serinlikte nasıl koşturduğumu hatırlıyorum. Biliyorum içinizden "Abbara nedir?" diye geçiriyorsunuz. Evlerin altından sokakları birbirine bağlayan küçük tünellere "abbara" deniliyor. Abbaraların her biri, insanlar gibi farklı özellikte. Yolunuz Mardin'e düşerse abbaraları görmeden geçmeyin. Artuklu mimarisinin o eşsiz taş işçiliğiyle sarı kalker taşlarından yapılan eski Mardin evlerinin arasında dolaşırken birbirinin güneşini kesmeyecek şekilde dizildiğini hayretle görüyorsunuz. Bu sarı kalker taşları, binlerce yıllık Mezopotamya tarihini de günümüze taşıyor. Ulu Cami'nin avlusuna adım attığımda devasa taş sütunların arasındaki gölge oyunları ve avludaki şadırvandan akan suyun sesi, çarşıdaki kalabalığın sesini bir anda susturup beni mistik bir huzurun içine çekiyor. Çarşıda gümüş işleyen telkâri ustalarının incecik cımbızlarıyla nasıl zarif desenler oluşturduklarını seyrederken de dalıp gidiyorsunuz.

İçerik, dil ve anlatım özelliğine göre bu metnin türünü metinden iki gerekçe göstererek yazınız. (12 puan)

Cevap:
Metnin türü gezi yazısıdır. (4 puan)
Gerekçeler
• Mardin, tarihî ve kültürel özellikleriyle tanıtılmıştır.
• "Yolunuz Mardin'e düşerse abbaraları görmeden geçmeyin." / "suyun sesi, çarşıdaki kalabalığın sesini bir anda susturup beni mistik bir huzurun içine çekiyor." ifadesiyle okurda bu yerleri gezip görme isteği uyandırılmaya çalışılmıştır.
• "Abbaraların her biri, insanlar gibi farklı özellikte." / "devasa taş sütunların arasındaki gölge oyunları" ifadesiyle gözlemlere yer verilmiştir.
• Yazar, sadece gezip gördüğü yerleri anlatmamış; deneyimlerinden de söz etmiştir. / Metinde yazar Ulu Cami'yi ve çarşıyı gezerken yaşadığı deneyimden söz etmiştir.
• Yalın ve anlaşılır bir dil kullanılmıştır. Örneğin "Yolunuz Mardin'e düşerse abbaraları görmeden geçmeyin." / Metindeki "Bu sarı kalker taşları, binlerce yıllık Mezopotamya tarihini de günümüze taşıyor." gibi ifadeler yalın ve anlaşılırdır.

NOT: Gerekçelerden birini yazan 4 puan, ikisini yazan 8 puan alacaktır.

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 9. SINIF

7. Ünlü bir kişiyle (tarihî bir kişilik, sporcu, sanatçı vb.) yaşadığınız bir olay hayal ederek anı türünde bir yazı yazınız. (24 puan)

YAZARKEN UYMANIZ GEREKEN KURALLAR

1. Sadece yaşanan olayı değil, o kişiyle ilgili izlenimlerinizi ve o an hissettiklerinizi de anlatınız.
2. Yazınızın en az 10 cümleden oluşmasına dikkat ediniz.
3. Yazınıza merak uyandırıcı bir başlık koyunuz.

SINAV BİTTİ.
CEVAPLARINIZI KONTROL EDİNİZ.

YAZILI PUSULASI

Çözümlere buradan ulaş

9. Sınıf Türk Dili ve Edebiyatı · 2025-2026 · 2. dönem 2. yazılı

Telefonunun kamerasıyla ilgili QR kodunu okut.
Ekrandan okuyorsan QR koduna dokunabilirsin.

CEVAP VE ÇÖZÜMLER

Yazılı cevaplar ve çözüm sayfası
Ücretsiz erişim

VİDEO ÇÖZÜMÜ

Bu PDF’nin ilgili videosu ve durumu
Premium videolar uygulamada açılır

Video henüz eklenmediyse sağdaki sayfada belirtilir.
Video sonradan eklendiğinde aynı QR kodu kullanılabilir.

Bu erişim kartı Yazılı Pusulası tarafından eklenmiştir.
Önceki soru ve cevap sayfaları değiştirilmemiştir.
kaynaklar.net